

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра управління персоналом, економіки праці та економічної теорії

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ІНСТИТУЦІЙНА ЕКОНОМІКА»
на 2021-2022 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс
Освітня програма/спеціалізація	
Спеціальність	
Галузь знань	
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада
праці та економічної теорії

Шаповалов Віталій Олегович
к.е.н., доцент
доцент кафедри управління персоналом, економіки

Контактний телефон	+38-050-30-52-362
Електронна адреса	shapovaloff79@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.ypep.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувати у студентів системних і реалістичних уявлень про закономірності економічної організації на всіх її рівнях, а також набути навичок аналізу поведінки економічних суб'єктів у відповідному інституційному середовищі
Тривалість	5 кредитів ЄКТС
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність базових економічних знань
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
– ПР03. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.	– K01 (ЗК03). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
– ПР04. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.	– K10 (ЗК10). Здатність бути критичним і самокритичним.
– ПР06. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефхівців у сфері економічної діяльності.	– K11 (ЗК11). Здатність приймати обґрунтовані рішення.
– ПР07. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних	– K14 (СК1). Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.
	– K16 (СК3). Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.
	– K17 (СК4). Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.</p> <p>– ПР09. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>– ПР16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.</p> <p>– ПР17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p> <p>– ПР21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>– ПР23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.</p>	<p>змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>– К21 (СК8). Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.</p> <p>– К24 (СК11). Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
<i>Модуль 1. Методологічні основи інституційної економіки</i>		
Тема 1. Вступ до інституційної економіки	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p><i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i></p> <p>1. Наукові школи неінституційної економіки та їх загальна характеристика.</p> <p><i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі.</i></p> <p><i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i></p>
Тема 2. Людина, економічна поведінка та інституційна структура суспільства	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p><i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i></p> <p>1. Теорія ігор та її застосування в інституційній економіці.</p> <p><i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі.</i></p> <p><i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i></p>
Тема 3. Інституційно-економічна теорія трансакційних витрат	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p><i>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</i></p> <p>1. Трансакційний сектор економіки та його структура.</p> <p><i>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі.</i></p> <p><i>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування самоконтролю знань за темою.</i></p>

Тема 4. Інституційно-економічна теорія прав власності	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Зовнішні ефекти та їх вплив на економічну поведінку.</p> <p>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 5. Інституційно-економічна теорія контрактів.	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Інституційні механізми виконання контрактів.</p> <p>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Модуль 2. Інституційні аспекти організації господарської діяльності та інституційна динаміка		
Тема 6. Інституційні основи економічної організації.	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Гібридні способи організації господарської діяльності.</p> <p>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 7. Інституційна теорія фірми. Зовнішні ефекти та теорема Коуза	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Контрактна та агентська теорія фірми.</p> <p>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 8. Інституційні основи діяльності держави	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Теорія суспільного вибору, її значення і обмеженість.</p> <p>2. Теорія бюрократії.</p> <p>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 9. Інституційні аспекти неформальної економіки	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Правові аспекти економічної ефективності. Економічні злочини.</p> <p>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>

Тема 10. Механізм інституційних змін	Відвідування занять; виконання домашнього завдання; робота на семінарських заняттях; виконання завдань дистанційного курсу.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Проблеми розвитку національної моделі інституційного середовища.</p> <p>Завдання 2. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. В дистанційному курсі виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
--------------------------------------	---	--

Інформаційні джерела

1. Васильцова В.М. Институциональная экономика : учебное пособие / В.М. Васильцова, С.А. Тертышный. – СПб. : Питер, 2013. – 256 с.
2. Земцова Л. В. Институциональная экономика : учебное пособие / Л. В. Земцова. — Томск : Эль Контент, 2012. — 168 с.
3. Институциональная экономика : новая институциональная экономическая теория : учебник / под ред. А. А. Аузана. – 2-е изд. – Москва : ИНФРА-М, 2011. – 447 с.
4. Одинцова М. И. Институциональная экономика : учебник для академического бакалавриата / М. И. Одинцова. — 4-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2015. — 459 с.
5. Олейник А. Н. Институциональная экономика : учеб. пособие / А. Н. Олейник. – Москва : ИНФРА-М, 2013. – 416 с. – (Высшее образование - Бакалавриат).
6. Ткач А. А. Институціональна економіка : Нова інституціональна економічна теорія: Навч. посібник / А. А. Ткач. – Київ : Центр навч. л-ри, 2007. – 304 с.
7. Фертікова Т. М. Інституційна економіка : навч. посіб. / Фертікова Т. М. ; Чорномор. держ. ун-т ім. П. Могили. - Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2010. - 124 с. :
8. Чухно А.А. Інституціонально-інформаційна економіка: Підручник / А. А. Чухно, П. М. Леоненко, П.І. Юхименко ; за ред. акад. НАН України А. А. Чухна. — К. : Знання, 2010. — 687 с.
9. Шаповалов В.О. Інституційна економіка [Електронний ресурс] : дистанційний курс початкової дисципліни / В.О. Шаповалов. – Полтава : ПУЕТ, 2016. – Режим доступу: навчальна оболонка Moodle Головного центру дистанційного навчання ПУЕТ
10. Вольчик В. В. Институциональная и эволюционная экономика: учебное пособие / В. В. Вольчик. – Ростов н/Д: Изд-во ЮФУ, 2011. – 228 с.
11. Гончарова Е. Б. Институциональная экономика : учеб. пособие / Е. Б. Гончарова, Я. В. Попова, Е. П. Гончарова. – Волгоград: ИУНЛ ВолгГТУ, 2014. – 96 с.
12. Институциональная экономика : новая институциональная экономическая теория : учебник / под ред. А. А. Аузана. – Москва : ИНФРА-М, 2007. – 416 с.
13. Колесніченко І. М. Інституціональна економіка : конспект лекцій / І. М. Колесніченко ; Харківський національний економічний ун-т. - Х. : ХНЕУ, 2008. - 216 с.
14. Корнейчук Б. В. Институциональная экономика : учеб. пособие / Б. В. Корнейчук. - М. : Гардарики, 2007. - 255 с.
15. Кузьминов Я. И. Курс институциональной экономики: институты, сети, трансакционные издержки, контракты / Я. И. Кузьминов, К. А. Бендукидзе, М. М. Юдкевич. – М. : ГУ-ВШЭ, 2005. – 442 с.
16. Лемещенко П. С. Институциональная экономика: Учеб. Пособие / П. С. Лемещенко. – Мн.: ООО «ФУАинформ», 2003. – 490 с.
17. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / Д. Норт. – Київ : Основи, 2000. – 198 с.
18. Одинцова М. И. Институциональная экономика : учеб. пособие / М. И. Одинцова ; Государственный ун-т Высшая школа экономики. - 2-е изд. - М. : Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008. - 397 с.
19. Олейник А. Н. Институциональная экономика : учеб. пособие / А. Н. Олейник. – Москва : ИНФРА-М, 2012. – 416 с. – (Высшее образование).

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Інституційна економіка» включає у себе:

- загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає в себе дистанційний курс в середовищі Moodle.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Політика щодо академічної доброчесності: відповіді (усні або письмові) на ключові питання теми та під час екзамену з використанням підручників (їх ксерокопій) та мобільних девайсів не дозволяються. Мобільні пристрої дозволяється використовувати в процесі заняття для пошуку відповідей на додаткові питання. Користуватися допомогою сторонніх осіб для виконання завдань дистанційного курсу заборонено
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): конспект лекцій (8 балів); виконання домашнього завдання (8 балів); робота на семінарських заняттях (12 балів); виконання завдань дистанційного курсу (12 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-10): конспект лекцій (8 балів); виконання домашнього завдання (8 балів); робота на семінарських заняттях (12 балів); виконання завдань дистанційного курсу (12 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни